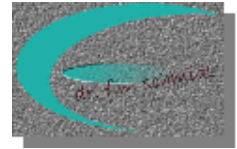

Reacties:
f.schmidt@wxs.nl

Histo-visie

Staphorster boertje

Inleiding

Op 25 juli 1904 stuurde ene Gerrit uit Hasselt deze kaart naar mejuffrouw Suze Noordhof. Op de kaart staat een foto van de heer P. Stegeman ofwel het Staphorster boertje. De marker ervan was de toen in Meppel gevestigde, maar eerder in Hasselt wonende fotograaf M. Bolkestein.

De kaart roept een aantal vragen op: wie was de afgebeelde man en waarom wordt een foto van een oude man gezonden naar een jonge vrouw?

Het Staphorster boertje

Peter Stegeman leefde van 1840 tot 1922. Hij woonde in Staphorst omstreeks 1900 aan de Rijksweg op nummer 137. Hij was kruidendokter en had zich door zelfstudie ontwikkeld.

Omstreeks de eeuwwisseling bereikte zijn roem zijn hoogtepunt. Hij hield zitting in Staphorst en in Zwolle, maar ook in Amsterdam. Overal waar hij kwam vormden

zich rijen wachtenden. Zonder lichamelijk onderzoek schreef hij al trekkend aan een sigaar zijn kruiden voor. Uiteraard werd hij door de medici met het nodi-

Bronnen:

ge wantrouwen bekeken. Al gauw was er sprake van beschuldiging van kwakzalverij.

Zo gingen de artsen van het nabij gelegen Meppel zelf op onderzoek. De middelen werden door hen aan een nader onderzoek onderworpen. Over een middel tegen lever en galsteen waren zij uitgesproken negatief. De verpakking suggereerde heel wat. De prijs was ook niet mis. Die bedroeg twee gulden vijftig. Hetgeen voor die tijd een fors bedrag was. De kruiden die het doosje - met een afbeelding van het Staphorster boertje op de voorkant - wekten vooral de eetlust op of zorgden voor meer aandrang. De inhoud stond in geen verhouding met de prijs. Even vernietigend was hun oordeel over middelen tegen astma en maagklachten. Alle middelen waren te duur, hielpen niet, maar richtten ook geen schade aan.

Ook bleek hij hetzelfde middel, een poeder, drankje of druppels voor verschillende ziekten voor te schrijven. Veel onderscheid maakte hij dus niet. Het publiek deelde de mening van de officiële medische stand niet. De

mensen bleven in grote getale komen. Anders dan de medici hadden zij wel vertrouwen in de verstrekte middelen. Gerrit heeft deze kaart niet voor niets naar Suze Noordhof gezonden. Blijkbaar hadden beiden het volste vertrouwen in de heer Stegeman.

Op de top twintig van de grootste kwakzalvers van Nederland bezet het Staphorster Boertje de vijfde plaats. Tijdens zijn leven is hij talloze malen veroordeeld voor kwakzalverij. De boetes kon-

*Ja, en in Indië kenne
ze me ook! 'k Heb nou
al dit jaar honderd en
drie-en-twintig recep-
ten voor de Oos klaar
gemaakt. Da komt, ik
heb es een kaptein
van de artelerie van
de melaria geneze en
die het me grikke-
mandeerd!*

*Peter Stegeman, tijdens
een interview met Het
Leven (1906)*

den hem niet deren. Met zijn praktijk verdiende hij zoveel dat hij in Staphorst zelf vele bunders land kon aankopen. Want ondanks zijn medische gaven, bleef hij in zijn hart landbouwer.

Bronnen:

Martijn J. Adelmund,
Mysteries in Overijssel.
Waargebeurde misdaden,
opmerkelijke
gebeurtenissen en
onverklaarbare
verschijnselen (Utrecht
2007) 112-115

Meer over de historie van
Hasselt weten of zien

www.schmidtplanet.info